

Duboki tragovi neuništivog hrvatskog duha

Knjiga *Baštinske teme Boke kotorske* je prilog poštovanju nacionalne baštinske cjelovitosti i sagledavanju Boke kotorske kao integralnoga hrvatskog kulturnog i duhovnog prostora koji se sada nalazi izvan političkih granica Republike Hrvatske

Najveća opasnost je u otiimanju memorije hrvatske baštine

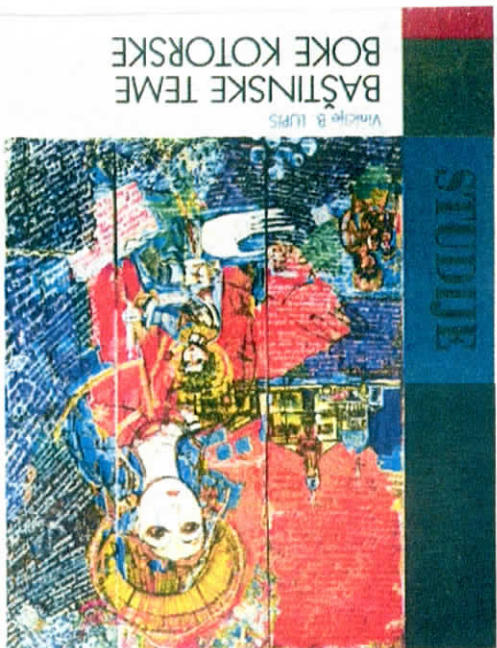
Knjiga *Baštinske teme Boke kotorske* je izbor je znanstvenih radova, eseja i ogleda autora knjige, koji se bave baštinskom kulturom Boka kotorske i hrvatske autohtonosti i religioznosti. Posebna pozornost posvećena je rekonstrukciji kotorske ple- mičke obitelji De Gosi iz XIV. stoljeća i kotorskoj srednjovjekovnoj umjetnosti. Zlatarstvo, osobito sakralno zlatarstvo, nikada nije sustavno promišljano u cjelovitosti interdisciplinarnog istraživanja. Obraduje se kult bokokotorskih muč- nika Petra, Andrije, Lovričena, u Dubrovniku zvanih Petiolovljeni, koji prati od njegovih početaka. Kult svete braće kao rezultat sustavnog istraživanja pok- retno grade iz bokeljskih crkvenih rizi- ca. Nadamo se da je interpretativna meto- da naša stetan put uz arhivska i povijesna istraživanja, ponudivši nove spoznaje o uklopljenosti baštine hrvatske zajednice Boka kotorske u cjelovitost hrvatske i eu- ropске baštine, uza sve svoje zadane spe- cifičnosti. Autor obrađuje drvenu skulp- turu Boke kotorske XV. i XVI. st. kao in- tegralni dio hrvatskih i europskih likov- nih tijelova. Isto tako, po prvi put sustav- no obrađuje dva iznimno važna kulturna toposa Boke kotorske. Prvi je prikaz sve- ušta Male Gospe u Gornjoj Lastvi, malo znanog svešta mornara i težaka, smještenog na južnim padinama poluo- toka Vrmca, a drugi je franjevački samo- stan sv. Klare u Kotoru - posljednji franjevački samostan u Boki kotorskoj. Autor je poput mrtvozornika jedne civil- zacije na zalasku, na temelju sačuvane arhivske grade i umjetnina, pokušao stojiće - razdoblje kada su dva totalitar- na sustava i planirano čišćenje memorije, na sustavu je prvi upozorio don Srećko V- lović, donijeli konačni kraj s ekumenom Zapada. Odlazilo se nakon političkih pro- gona, ekonomske nemoci i bijega pred novim okrutnim svijetom, koji nije poz- navao kulturu Sredozemlja, finog poru- lana i mletačkih Bogorodica. Danas je najveća opasnost upravo u otiimanju me- morije hrvatske baštine i hrvatske auto- cenzure, koja izbjegava uklopiti izvan- graničnu hrvatsku baštinu u nacionalnu cjelovitost. Ova je knjiga prilog pošto- vanju nacionalne baštinske cjelovitosti i sagledavanju Boke kotorske kao integralnoga hrvatskog kulturnog i duhovnog prostora koji se sada nalazi izvan poli- tičkih granica Republike Hrvatske, postajući pritom političke i povijesne st- varnosti suvremenih europskih standar- da.

Baštinske teme Boke kotorske" na- ziv je knjige autora Vinkice B. Lupisa koja je nakon "Fasinade" predstavljena u crkvi na svetištu Gospe od Škrpjela.

Knjiga je kapitalno djelo koje obrađuje dvasetogodišnje Lupisovo istraživanje kulturne baštine Crne Gore, posebno hrvatske kulturne baštine. Knji- ga je rizična povijest, povijest arheolo- gije, povijest književnosti i zbirka eseja. Recenzenti knjige su eminentni stručnjaci dekan likovne akademije u Splitu dr. sc. Branko Matulić i dr.sc. Hrvojkina Miha- nović-Salopek.

"Nadam se da će ova knjiga pružiti je- dan pun pregled kulturne baštine Hrvat- skog naroda u Boki kotorskoj. Razdo- tin Fabris i "Sanjam kako Boka tone" autora Zeljka Brguljana, djela koja se nalaze u galeriji Gospe od Škrpjela. Du- gogodišnji znanstveni rad urodio je ve- likom sintezom i ovo kapitalno djelo je izvan državnih teritorija Republike Hr- vatske. Vinkice B. Lupis ne zaboravlja,

nas je sve zajedno večeras dovela ovdje a i to je sila koju svi zajedno djelimo koja je našeg autora natjerala da napra- vi ovakvo djelo. Ovakv duhovni prostor potre bilo koji zemljopisni nacrt bilo kakvi topus i toj stilom i dojmivom znanstvenom erudi- cijom, prezentiraju probirani samostalni znanstveni članci, studije, osvrti i eseji povijesnog, povijesno-umjetničkog, re- likviloškog, martirološkog i književ- nog karaktera, koji međusobno konver- giraju u interdisciplinarnu kulturološku baštinu" ne skuplja da bi sebi nešto usticario, nego da bi obilato i drugima davao, otvara niz tema koje su na izgled unaprijed bile osudene na zaborav. Upravo je zaborav jedna od bolnih činjenica koja se proteže na otkrivanje,

Rasuta baština na otoku Gospe od Škrpjela

čuvanje i tumaćenje tema vezanih uz nas nacionalni povijesno-kulturološki okvir izvan državnih teritorija Republike Hr- vatske. Vinkice B. Lupis ne zaboravlja, lo i kako je bilo", i ne ustručava se to reci.

Važno je da mi svi ovdje okupljeni dijelimo isti onaj duhovni prostor onaj dijelimo sa svevišnjim, i ta sila je koja nas je sve zajedno večeras dovela ovdje a i to je sila koju svi zajedno djelimo koja je našeg autora natjerala da napra- vi ovakvo djelo.

Ovakv duhovni prostor potre bilo koji zemljopisni nacrt bilo kakvi topus i toj stilom i dojmivom znanstvenom erudi- cijom, prezentiraju probirani samostalni simboličko mjesto koje je prozeto po- vijesću, umjetnošću, kulturom, tradi- tkom, vjerom a nadasve čuvanjem tog duhovnog prostora" kazao je Branko Matulić

"Knjiga "Baštinske teme Boke kotorske" u nakladi Instituta društvenih zna- nosti "Ivo Pilar" ima 436 stranica, 160 fotografija. O manjim mjestima Boke kotorske se manje piše i zna tako da je posebna vrijednost knjige što je autor značajni dio posvetio Lepetanima, Gornjoj i Donjoj Lastvi, Tivtu, ne zaobi- laziti Perast i Kotor ali posebno je značaj- no što su neke teme po prvi puta obrađene opisane i prezentirane široj javnosti kazao je perastki župnik don Srećko Majić.

U glazbenom djelu nastupila je na vi- lončelu Ana Dulović iz Risna. (radio- dux)